4).การลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ และใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

5).การลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน และการหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

6).การลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ และไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

7).การลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ และซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

8).แยกขยะในครัวเรือนนำไปขายเป็นรายได้ เช่น เศษเหล็ก ขวด กระดาษ เป็นต้น

9).ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหาร เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง เป็นต้น

10).ออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง

11).ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่ามีเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็นจำนวนพอสมควร ประมาณ 30 เปอร์เซนต์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลส่วนใหญ่ถือว่าตนเองเป็นนักวิชาการ เป็นนักทฤษฎี เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ และให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ใช้นักปฏิบัติหรือผู้ปฏิบัติ ซึ่งในทางปฏิบัติเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลจะต้องนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติให้ประชาชนได้ดูเป็นแบบอย่างเสียก่อน และต้องปฏิบัติให้เห็นผลดีเยี่ยมด้วย

และสำหรับเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันนั้น ส่วนใหญ่มีวิธีดำเนินการเฉพาะที่สามารถปฏิบัติได้ง่าย ไม่ยุ่งยากลำบาก ตามที่ได้รับความรู้มา ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน และตามหนังสือเผยแพร่ ดังนี้

1).ด้านอาหาร ได้แก่

- ปลูกพืชผักสวนครัว ทำรั้วกินได้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพืชผักที่ใช้ในครัวเรือนเป็นประจำ เช่น ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด พริก มะละกอ หอม กระเทียม กระถิน ตำลึง ฯลฯ

- ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด เช่น กล้วย มะละกอ และมะม่วง เป็นต้น
- เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ไก่ เป็ด ปลา ฯลฯ
- แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้ อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

เป็นต้น

2).ด้านยารักษาโรค ได้แก่

- ให้ปลูกพืชสมุนไพรในครัวเรือนเพื่อใช้รักษาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น
- ให้ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย
- ให้ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น วิ่ง รำมวย แอโรบิค อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 20-30 นาที
- ให้ความรู้ด้านสมุนไพรเพื่อสุขภาพแก่คนในครอบครัวและชุมชน เป็นการดูแลสุขภาพของตนเอง
- ให้ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจรเข้ ฯลฯ
- ให้ฝึกนั่งสมาธิเพื่อสุขภาพทางจิตและทางกาย

เป็นต้น

3).ที่อยู่อาศัย ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี
- ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า
- ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า
- ให้คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน

เป็นต้น

4).ด้านเสื้อผ้า ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน
- ถ้าสามารถทอ ตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนใช้สอย
- ให้ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

เป็นต้น

5).ด้านอื่น ๆ ได้แก่

- ให้ลด ละ เลิก อบายมุข โดยเฉพาะการซื้อหวยใต้ดิน การพนัน บุหรี่ สุรา
- ให้ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น เดิน หรือใช้รถจักรยานแทนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ในระยะทางที่ไม่ไกล
- ให้ลดการใช้น้ำในครัวเรือน และนำน้ำที่ใช้แล้วจากการซักล้างไปใช้ประโยชน์ เช่น รดน้ำต้นไม้ รถถนนกับฝุ่น แทนการทิ้งลงท่อ
- ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน
- รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน
- วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตหรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

เป็นต้น

4. เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด และแนะนำแก่ใครบ้าง

จากการสัมภาษณ์ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้กลุ่มปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลส่วนใหญ่มีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมากพอสมควร*** และจากการแนะนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลนั้น ทำให้ได้ข้อสังเกตว่าประชาชนส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และให้ความสนใจกับการถ่ายทอดความรู้และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ประชาชนโดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจพอสมควร และส่วนใหญ่มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีการขยายผลอย่างต่อเนื่องโดยการนำความรู้ที่ได้ไปแนะนำให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วย

อย่างไรก็ตามยังมีประชาชนอีกส่วนน้อยที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือและให้ความสนใจในการรับฟังเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากเกษตรตำบลและพัฒนากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่ค่อยมีเวลา ต้องยุ่งอยู่การทำงาน ทำให้เชิญชวนให้ประชาชนเหล่านั้นนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ***ต่างกล่าวเหมือนกับกลุ่มประชาชนที่ให้ข้อมูล***มา กล่าวคือเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด*** เพราะการแนะนำให้ประชาชนได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตนั้นเป็นหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำอยู่ในระดับมากที่สุด

แต่อย่างไรก็ตามจากการแนะนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลนั้น ทำให้ได้ข้อสังเกตว่าประชาชนส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และให้ความสนใจกับการถ่ายทอดความรู้และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ประชาชนโดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจพอสมควร และส่วนใหญ่มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีการขยายผลอย่างต่อเนื่องโดยการนำความรู้ที่ได้ไปแนะนำให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ด้วยเช่นกัน แต่ถึงอย่างไรเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลควรจะหาโอกาสในการพบปะประชาชนอีกหลาย ๆ ครั้ง เพื่อเป็นการติดตามผล ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำเพิ่มเติม รวมทั้งร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานตามหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

แต่อย่างไรก็ตามยังมีประชาชนอีกส่วนน้อยที่ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ให้ความสนใจในการรับฟังหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพราะยุ่งการทำมาหากินในแต่ละวัน บางคนต้องเดินทางไปทำงานยังต่างหมู่บ้าน หรือต่างอำเภอ จึงไม่มีเวลาในการรับฟัง และยังมีอีกส่วนน้อยเช่นกันที่ไม่เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

5. เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด และให้ดำเนินการอย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลได้แนะนำให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมากพอสมควร*** และได้แนะนำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงถึงความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความตื่นตัวเป็นอย่างมากในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีวิธีดำเนินการให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันดังนี้

1).การลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ และไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

2).การลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ และซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

3).การลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ และใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

4).การลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน และการหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

5).การให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนช่วยกันทำงานและช่วยกันหารายได้เสริม โดยการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น การทอผ้า การทำปลาฉิงฉ้าง การทำบูดู การทำกรงนกเขา การทำกรงนกหัวจุก การทำกล้วยฉาบ การทำขนมไทย และการทำน้ำสมุนไพร เป็นต้น

6).การปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว และตะน้า เป็นต้น

7).การปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง และกล้วย เป็นต้น

8).การเลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ และปลาดุก เป็นต้น

9).การปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ และหอม เป็นต้น

10).แยกขยะในครัวเรือนนำไปขายเป็นรายได้ เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ เป็นต้น

11).ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ

12).นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

13).ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกคำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

14).ออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง

15).ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน

16).ตัดเย็บเสื้อผ้าใช้เอง

17).ไม่เติมต่อบ้าน หรือสร้างบ้าน

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมากอย่างยิ่ง*** โดยมีวิธีดำเนินการให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันตามที่ได้รับความรู้มาตามที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน และตามหนังสือเผยแพร่ ดังนี้

1).พยายามให้ประชาชนได้เข้าใจถึงหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2).พยายามให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นถึงการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3).พยายามให้ประชาชนได้เห็นถึงประโยชน์ของการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4).พยายามให้ประชาชนเห็นถึงตัวอย่างบุคคลที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้วประสบความสำเร็จ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

5).ด้านอาหาร ได้แก่

- ให้ดำเนินการตามแนวทางทฤษฎีใหม่
- ให้ปลูกพืชผักสวนครัว ทำรั้วกินได้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพืชผักที่ใช้ในครัวเรือนเป็นประจำ เช่น ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด พริก มะละกอ หอม กระเทียม กระถิน ตำลึง ฯลฯ

- ให้ปลูกข้าวเพื่อบริโภคภายในครอบครัว
- ให้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟาง ถั่งเหลือง ถั่งเขียว ถั่งลิสง งา เผือก มันสำปะหลัง และละหุ่ง เป็นต้น
- ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด เช่น มะพร้าว กล้วย มะละกอ เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง หอย ปู และกบ เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์บก เช่น ไก่ เป็ด แพะ แกะ และ วัว เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ไก่ เป็ด ปลา ฯลฯ
- ให้ลดการซื้อพืชผักสวนครัว / อาหารสดจากตลาดอย่างมีเป้าหมาย (เช่น ลดให้อาหารอย่างน้อยวันละ 3 บาท)
- ให้แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ให้ใช้สารธรรมชาติ / เทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น
- ให้ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

เป็นต้น

6).ด้านยารักษาโรค ได้แก่

- ให้ปลูกพืชสมุนไพรในครัวเรือนเพื่อใช้รักษาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น
- ให้ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย
- ให้ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- ให้ความรู้ด้านสมุนไพรเพื่อสุขภาพแก่คนในครอบครัวและชุมชน เป็นการดูแลสุขภาพของตนเอง
- ให้ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจระเข้ ฯลฯ
- ให้ฝึกนั่งสมาธิเพื่อสุขภาพทางจิตและทางกาย

เป็นต้น

7).ที่อยู่อาศัย ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี
- ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า
- ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า
- ให้คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน

- ให้แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ
- ให้จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อน กรณีที่มีการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย หรือประสบภัย

เป็นต้น

8).ด้านเสื้อผ้า ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน
- ถ้าสามารถทอตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนใช้สอย
- ให้ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

เป็นต้น

9).ด้านอื่น ๆ ได้แก่

- ให้ลด ละ เลิก อบายมุข โดยเฉพาะการซื้อหวยใต้ดิน การพนัน บุหรี่ สุรา
- ให้ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น เดิน หรือใช้รถจักรยานแทนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ในระยะทางที่ไม่ไกล
- ให้ลดการใช้น้ำในครัวเรือน และนำน้ำที่ใช้แล้วจากการซักล้างไปใช้ประโยชน์ เช่น รดน้ำต้นไม้ รถถนนกับฝุ่น แทนการทิ้งลงท่อ
- ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน
- ให้รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน
- ให้วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต หรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

เป็นต้น

6. เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีการแนะนำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมากพอสมควร*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนี้

1).รายได้จากการลดรายจ่ายต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น

- ลดค่าไฟฟ้า
- ลดค่าน้ำประปา
- ลดค่าน้ำมัน
- ปลูกพืชกินเอง
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง
- ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน
- ลดค่าแก๊ส
- ลดการซื้อผักสวนครัว โดยการปลูกกินเอง

เป็นต้น

2).รายได้จากการทำอาชีพเสริม หรือทำงานอดิเรกภายในครอบครัว เช่น

- ปลูกพืชเพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย
- ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย

เป็นต้น

3).รายได้จากการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น

- การทำกล้วยฉาบ
- การจักสาน
- การทำข้าวเกรียบ
- การทอผ้า
- การทำปลาฉิงฉ้าง

- การทำบูดู
- การทำกรงนกเขา
- การทำกรงนกหัวจุก
- การทำขนมไทย
- การทำน้ำสมุนไพร
- การทำผ้าบาติก
- การทำเรือกอและห์จำลอง
- การทำผ้าชุด
- การทำผ้าคลุมฮิญาบ
- การทำทุเรียนกวน
- การทำหมวดกะปิเยาะ
- การทำดอกไม้ใบยาง
- การทำลูกหยีทรงเครื่อง
- การทำกาแฟโบราณ
- การเลี้ยงไก่เบตง
- การทำไม้นวดภูมิไท
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์ส้มแขก

เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีการแนะนำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมากอย่างยิ่ง*** ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ตามที่ได้รับความรู้มา ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน และตามหนังสือเผยแพร่ ดังนี้

1).พยายามให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และสาเหตุของการรายได้เพิ่มขึ้น

2).พยายามให้ประชาชนเห็นถึงวิธีการหารายได้เพิ่มจากตัวอย่างบุคคล

3).พยายามให้ประชาชนมีจิตสำนึกว่าการเพิ่มรายได้ของครอบครัวเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ต้องช่วยเหลือกันคนละไม้คนละมือ

4).ลดรายจ่ายต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น

- ลดค่าไฟฟ้า
- ลดค่าน้ำประปา
- ลดค่าน้ำมัน
- ปลูกพืชกินเอง
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง
- ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน
- ลดค่าแก๊ส

เป็นต้น

5).เพิ่มรายได้จากการทำอาชีพเสริม หรือทำงานอดิเรกภายในครอบครัว เช่น

- ปลูกพืชเพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย
- ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย

เป็นต้น

6).เพิ่มรายได้โดยการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น

- กลุ่มอาชีพการจักสาน
- กลุ่มอาชีพการทำข้าวเกรียบ
- กลุ่มอาชีพการทอผ้า
- กลุ่มอาชีพการทำปลาฉิงฉ้าง
- กลุ่มอาชีพการทำบูดู
- กลุ่มอาชีพการทำกรงนกเขา
- กลุ่มอาชีพการทำกรงนกหัวจุก
- กลุ่มอาชีพการทำกล้วยฉาบ
- กลุ่มอาชีพการทำขนมไทย
- กลุ่มอาชีพการทำน้ำสมุนไพร
- กลุ่มอาชีพการทำผ้าบาติก
- กลุ่มอาชีพการทำเรือกอและห์จำลอง
- กลุ่มอาชีพการทำผ้าชุด

- กลุ่มอาชีพการทำผ้าคลุมฮิญาบ
- กลุ่มอาชีพการทำทุเรียนกวน
- กลุ่มอาชีพการทำหมวดกะปิเยาะ
- กลุ่มอาชีพการทำดอกไม้ใบยาง
- กลุ่มอาชีพการทำลูกหยีทรงเครื่อง
- กลุ่มอาชีพการทำกาแฟโบราณ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงไก่เบตง
- กลุ่มอาชีพการทำไม้นวดภูมิไท
- กลุ่มอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ส้มแขก

เป็นต้น

7).ให้แยกขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็นรายได้

8).ให้ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ

9).ให้ตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อใช้เอง

10).ให้ผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น

11).ให้จัดบริการนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น แหล่งศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

12).ให้จัดบริการรักษาสุขภาพจากสมุนไพรในชุมชน เช่น การประคบสมุนไพร กา รอบสมุนไพร การนวดแผนโบราณ เป็นต้น

13).ให้นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำ ระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

14).ให้ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอก คำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

15).ให้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกิน

16).ให้มีการจัดตลาดนัดชุมชน

7. เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านลดรายจ่ายหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีการแนะนำให้ประชาชนมีรายจ่ายลดลง ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมากพอสมควร*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนมีรายจ่ายลดลง ดังนี้

1).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง กล้วย เป็นต้น

2).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น ให้ลด ละ เลิกเหล้า ให้ลด ละ เลิกบุหรี่ ให้ลด ละ เลิกการพนัน เป็นต้น

3).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกว่า ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

4).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

5).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

6).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วนำน้ำไปรดต้นไม้ ซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

7).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น

8).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

9).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

10).แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

12).ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น

13).ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้ อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

14).ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

15).คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน

16).แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ต่างกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนมีรายจ่ายลดลง ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมากอย่างยิ่ง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติ ตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนมีรายจ่ายลดลง ตามที่ได้รับความรู้มา ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน และตามหนังสือเผยแพร่ ดังนี้

1).พยายามให้ประชาชนมีจิตสำนึกว่าการลดรายจ่ายในครอบครัวเป็นหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นแบ่งเบาภาระแก่ครอบครัว

2).พยายามให้ประชาชนเห็นว่าทุกคนต้องมีภาระหน้าที่ในการลดรายจ่าย และต้องเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว แต่ละคนต้องรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย และที่รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล มีการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี่ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน

3).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น

- ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว
- ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว
- อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว
- ล้างรถโดยใช้น้ำจากถังแทนการใช้สายยาง
- หมั่นตรวจสอบ บำรุงรักษาอุปกรณ์นำประปาอยู่เสมอ
- ซักผ้าด้วยมือแทนซักด้วยเครื่องซักผ้า เพราะน้ำเปลืองกว่า

เป็นต้น

4).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น

- ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม
- ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ
- ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้
- ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์
- รีดผ้าครั้งละมาก ๆ
- ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้

เป็นต้น

5).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น

- ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ
- ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน

เป็นต้น

6).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น

- การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน
- การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง

เป็นต้น

7).ให้ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น

- การออกกำลังกาย
- การกินอาหารที่ดีมีประโยชน์ และถูกหลักโภชนาการ
- งดใช้ยาแผนปัจจุบัน
- ใช้สมุนไพรแทน

เป็นต้น

8).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น

- ลองกอง
- เงาะ
- ขนุน
- มะละกอ
- ฝรั่ง
- กล้วย

เป็นต้น

9).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น

- ให้ลด ละ เลิกเหล้า
- ให้ลด ละ เลิกบุหรี่
- ให้ลด ละ เลิกการพนัน

เป็นต้น

10).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น

- ผักบุ้ง
- แตงกว่า
- พริก
- ขิง
- ตะไคร้
- ถั่วฝักยาว
- กะน้ำ

เป็นต้น

11).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น

- ไก่
- เป็ด
- ห่าน
- วัว
- แพะ

เป็นต้น

12).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น

- พริก
- ขิง
- ข่า
- ตะไคร้
- ว่านหางจระเข้
- หอม

เป็นต้น

13).ให้แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

14).ให้ใช้สารธรรมชาติ / เทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น

15).ให้ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้ อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

16).ให้ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย

17).ให้ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น วิ่ง รำมวย แอโรบิก อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 20-30 นาที

18).ให้ให้ความรู้ด้านสมุนไพรเพื่อสุขภาพแก่คนในครอบครัวและชุมชน เป็นการดูแลสุขภาพของตนเอง

19).ให้ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจรเข้ ฯลฯ

20).ให้ฝึกนั่งสมาธิเพื่อสุขภาพทางจิตและทางกาย

21).ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี

22).ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า

23).ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า

24).ให้คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน

25).ให้แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

26).ให้จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อน กรณีที่มีการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย หรือประสบภัย

27).ให้ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน

28).ให้ถ้าสามารถทอ ตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับแปลี่ยนใช้สอย

29).ให้ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

30).ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน

31).ให้รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน

32).ให้วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตหรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

8.เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุนหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุน ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมากพอสมควร*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุนและมีเงินออม โดยการให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีรายจ่ายลดลง และให้มีการรวมกลุ่มเพราะจะส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น ดังนี้

1).ให้ประชาชนรู้จักการเพิ่มรายได้หรือการหาอาชีพเสริมหรือทำงานอดิเรกภายในครอบครัว หรือการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการช่วยจุ้นเจือและแบ่งเบาภาระแก่ครอบครัวอย่างมาก และถือว่าเป็นภาระหน้าที่ทุกคนต้องหารายได้เพิ่ม ได้แก่

1.1).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ มะละกอ ฝรั่ง เป็นต้น

1.2).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกว่า ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

1.3).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

1.4).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ เป็นต้น

1.5).ให้นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

1.6).ให้แยกขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็นรายได้

1.7).ให้ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ

1.9).ให้ผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น

1.10).ให้บริการนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นแหล่งศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

2).ให้ประชาชนรู้จักการลดรายจ่าย รู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล มีการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ได้แก่

2.1).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น ให้ลด ละ เลิกเหล้า ให้ลด ละ เลิกบุหรี่ ให้ลด ละ เลิกการพนัน เป็นต้น

2.2).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ ซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

2.3).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

2.4).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

2.5).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

2.6).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

2.7).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

2.8).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น

2.9).แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

2.10).ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น

2.11).ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

2.12).ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2.13).แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

3).ให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มอาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นทางเลือกสำหรับการเพิ่มรายได้ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพหลัก หรือเป็นการประกอบอาชีพเสริม เช่น การจักสาน การทำข้าวเกรียบ การทอผ้า การทำปลาฉิงฉ้าง การทำบูดู การทำกรงนกเขา การทำกรงนกหัวจุก การทำกล้วยฉาบ การทำขนมไทย การทำน้ำสมุนไพร การทำผ้าบาติก ทำเรือกอและห์จำลอง การทำผ้าชุด การทำผ้าคลุมฮิญาบ การทำทุเรียนกวน การทำหมวดกะปิเยาะ การทำดอกไม้ใบยาง เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อประชาชนสามารถมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทำมีรายจ่ายลดลงแล้วก็ส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้นไปด้วย

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุน ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมากอย่างยิ่ง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำเลต้องปฏิบัติ ตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนมีการระดมทุนหรือมีเงินออม โดยการให้ประชาชนสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้นและมีรายจ่ายลดลง เพราะจะส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น ดังที่ได้ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานและตามหนังสือเผยแพร่ ดังนี้

1).ให้ประชาชนมีรายจ่ายลดลง โดยการสร้างจิตสำนึกว่าการลดรายจ่ายในครอบครัวเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องช่วยเหลือ ทุกคนต้องรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย และที่รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล มีการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี่ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน ได้แก่

1.1).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ ซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

1.2).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

1.3).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

1.4).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

1.5).ให้ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกาย การกินอาหารที่ดีมีประโยชน์ และถูกหลักโภชนาการ งดใช้ยาแผนปัจจุบัน ใช้สมุนไพรแทน เป็นต้น

1.6).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง กล้วย เป็นต้น

1.7).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น ให้ลด ละ เลิกเหล้า ให้ลด ละ เลิกบุหรี่ ให้ลด ละ เลิกการพนัน เป็นต้น

1.8).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกว่า พริก ขิง ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

1.9).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ เป็นต้น

1.10).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น

1.11).ให้แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

1.12).ให้ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

1.13).ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี

1.14).ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า

1.15).ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า

1.16).ให้แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

1.17).ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน

1.18).ให้รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน

1.19).ให้วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต หรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

2).ให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นและสาเหตุของการรายได้เพิ่มขึ้น เห็นถึงวิธีการหารายได้เพิ่มจากตัวอย่างบุคคล และให้มีจิตสำนึกว่าการเพิ่มรายได้ของครอบครัวเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ต้องช่วยเหลือกันคนละไม้คนละมือ ได้แก่

2.1).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ มะละกอ ฝรั่ง เป็นต้น

2.2).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกว่า ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

2.3).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

2.4).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ เป็นต้น

2.5).ให้มีส่วนร่วมในการเพิ่มรายได้โดยการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น การจักสาน การทำข้าวเกรียบ การทอผ้า การทำปลาฉิงฉ้าง การทำบูดู การทำกรงนกเขา การทำกรงนกหัวจุก การทำกล้วยฉาบ การทำขนมไทย การทำน้ำสมุนไพร การทำผ้าบาติก ทำเรือกอและห์จำลอง การทำผ้าชุด การทำผ้าคลุมฮิญาบ การทำทุเรียนกวน การทำหมวดกะปิเยาะ การทำดอกไม้ใบยาง เป็นต้น

2.6).ให้ผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น

2.7).ให้บริการนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น แหล่งศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

2.8).ให้ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกคำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

2.9).ให้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกิน

2.10).ให้มีการจัดตลาดนัดชุมชน

ดังนั้นเมื่อประชาชนสามารถมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทำมีรายจ่ายลดลงแล้วก็ส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้นไปด้วย

9. เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการประหยัดหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัด ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับปานกลาง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัดค่าน้ำประปา ประหยัดค่าน้ำมัน ประหยัดค่าแก๊ส ประหยัดค่าน้ำมัน และประหยัดค่าอื่น ๆ ดังนี้

1).ประหยัดค่าน้ำประปา เช่น

- ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว
- ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว
- ล้างรถโดยใช้น้ำจากถังแทนการใช้สายยาง
- การรดน้ำต้นไม้โดยใช้ฝักบัว
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว
- หมั่นตรวจสอบท่อน้ำและก๊อกน้ำอย่างสม่ำเสมอ
- ใช้เครื่องกรองน้ำแทนการซื้อน้ำดื่มเป็นถัง
- ใช้น้ำบ่อแทนการใช้น้ำประปา (กรณีบริเวณที่สามารถสร้างบ่อน้ำได้)
- ไม่เปิดก๊อกน้ำแรงเกินไป
- ควรซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่องซักผ้า
- ไม่ควรให้เด็กอาบน้ำเอง ผู้ใหญ่ควรอาบน้ำให้
- ควรมีโอ่งขนาดใหญ่จำนวนมากใช้ในการรองรับน้ำฝน
- ควรมีการขุดสระเก็บน้ำฝน
- เกษตรกรควรใช้วิธีการรดน้ำต้นไม้โดยใช้เครื่องกระจายน้ำ
- ควรใช้การราดน้ำอุจจาระแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรใช้โถส้วมที่มีถังชักโครกรุ่นประหยัดน้ำเป็นพิเศษ
- ควรใช้การราดน้ำปัสสาวะแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรปิดวาล์วน้ำเมื่อไม่อยู่บ้านเป็นเวลานานหลายวัน

- ไม่ควรราดน้ำผ่านบนเสื้อผ้า เมื่อตอนซักผ้า
- ควรใช้น้ำในกะละมังเพียง 2 ใบในการล้างด้วยน้ำสะอาด เมื่อตอนซักผ้า
- ไม่ควรราดน้ำผ่านบนจานชาม เมื่อตอนล้างจาน
- ควรใช้น้ำในกะละมัง 2 ใบ เมื่อตอนล้างจาน
- ควรทำบ่อบำบัดน้ำทิ้ง เพื่อรอการนำน้ำมาใช้ได้ใหม่
- ไม่ควรล้างจานครั้งละ 1-2 ใบ ควรรวมกันล้างครั้งละมาก ๆ
- ไม่ควรล้างข้าวสารมากกว่า 2 ครั้ง เมื่อตอนหุงข้าว
- ควรนำน้ำซ้อมมือมาเก็บไว้ใช้ดื่มเพื่อสุขภาพ

เป็นต้น

2).ประหยัดค่าน้ำมัน เช่น

- ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ
- ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน
- รณรงค์การใช้จักรยาน
- เป็นทางเดียวกัน ควรไปด้วยกัน
- หมั่นตรวจสอบดูแลบำรุงรักษารถ
- ไม่ควรเปิดแอร์
- ขับรถไม่เกิน 80 กม./ชม.
- วางแผนสายทางก่อนการเดินทาง

เป็นต้น

3).ประหยัดค่าแก๊ส เช่น

- การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน
- การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง
- ใช้ก๊าซชีวภาพแทนการใช้แก๊ส

เป็นต้น

4).ประหยัดค่าไฟฟ้า เช่น

- ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม
- ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ
- ใช้หลอดไฟนีออนรุ่นประหยัดไฟ
- ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้
- ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์

- ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้
- ให้รีดผ้าครั้งละมาก ๆ
- ไม่เปิดแอร์ ถ้าไม่จำเป็น
- ใช้พัดลมแทนการใช้แอร์
- เปิดแอร์ที่ระดับ 25 องศา
- ปลูกต้นไม้ใหญ่รอบ ๆ บ้าน เพื่อเพิ่มความร่มรื่น และเพิ่มให้มีลมพัดมากขึ้น
- ใช้ผ้าม่านทึบแดด เพื่อลดความร้อนภายในบ้าน
- สร้างบ้านโดยมีหน้าต่างมาก ๆ
- เปลี่ยนมาใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดไฟ เบอร์ 5
- ต้มน้ำด้วยปริมาณเท่าที่ต้องการ
- ซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่อง
- ไม่เปิดตู้เย็นค้างไว้
- หมั่นดูแล บำรุงรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เช็ดฝุ่น ทำความสะอาด เป็นต้น
- ไม่นำอาหารร้อนไปเก็บในตู้เย็น
- ตั้งตู้เย็นให้ห่างจากฝาผนังอย่างน้อย 15 เซนติเมตร
- ละลายน้ำแข็งในตู้เย็นอย่างสม่ำเสมอ
- ติดฉนวนที่ฝาแผดาน ลดการทำงานของแอร์
- ติดฟิล์มที่สะท้อนรังสีความร้อนให้หน้าต่างกระจก ลดความร้อนเข้าบ้าน
- เปลี่ยนหลอดไส้เป็นหลอดตะเกียบ
- ศึกษาคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทโดยละเอียด
- เปิดตู้เย็นเมื่อมีความจำเป็น
- ไม่แช่ของในตู้เย็นแน่นจนเกินไป ความเย็นจะไหลไม่สะดวก
- อย่าตั้งตู้เย็นใกล้เตาไฟ หรือหม้อหุงข้าว
- ไม่เปิดแอร์ทิ้งไว้
- เปิดหน้าต่างเพื่อให้ลมธรรมชาติช่วยถ่ายเทอากาศในห้อง
- ไม่พรมน้ำผ้าที่จะรีดจะชุ่มเกินไป
- จัดผ้าที่จะตากให้ยับน้อยที่สุด เพื่อลดเวลาในการรีดผ้า
- ถอดปลั๊กก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2-3 นาที เพราะยังมีความร้อนเหลืออยู่

เป็นต้น

5).ประหยัดค่าอื่น ๆ เช่น

- ให้ปลูกพืชกินเอง เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกิน เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น
- ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น
- แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น
- ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ
- ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัด ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมากอย่างยิ่ง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติ ตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัดตามที่ได้รับความรู้มา ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน และตามหนังสือเผยแพร่ ดังนี้

1).ประหยัดค่าน้ำ เช่น

- พยายามให้เขามีความตระหนัก เห็นคุณค่าและประโยชน์ของน้ำมากขึ้น
- พยายามให้เขาได้เข้าใจว่าถ้ามนุษย์ขาดน้ำหรือมีน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการจะมีผลเสียอย่างไร
- พยายามให้เขาเห็นว่าในปัจจุบันนี้น้ำดื่มยังต้องมีการใส่ลงในขวดหรือใส่ลงในถังเพื่อใช้ในการซื้อการขายกัน และชุมชนบางแห่งไม่มีน้ำบ่อใช้ ก็ต้องซื้อน้ำมาใช้การอุปโภคบริโภค เช่น ใช้น้ำประปาของหมู่บ้านและใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค เป็นต้น เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่ามนุษย์เราทุกวันนี้จะต้องใช้น้ำที่มาจากการซื้อการขายทั้งสิ้น

- พยามยามให้เขาเห็นว่าพวกเราทุกคนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันประหยัดน้ำ เพราะการประหยัดน้ำจะทำให้ครอบครัวของเรามีรายจ่ายลดลง และอาจทำให้ครอบครัวของเรามีเงินเหลือเก็บด้วย
- ควรนำน้ำซ้อมมือมาเก็บไว้ใช้ดื่มเพื่อสุขภาพ
- ควรใช้การรดน้ำอุจจาระแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรใช้โถส้วมที่มีถังชักโครกรุ่นประหยัดน้ำเป็นพิเศษ
- ควรใช้การรดน้ำปัสสาวะแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรปิดวาล์วน้ำเมื่อไม่อยู่บ้านเป็นเวลานานหลายวัน
- ไม่ควรรดน้ำผ่านบนเสื้อผ้า เมื่อตอนซักผ้า
- ควรใช้น้ำในกะละมังเพียง 2 ใบในการล้างด้วยน้ำสะอาด เมื่อตอนซักผ้า
- ไม่ควรรดน้ำผ่านบนจานชาม เมื่อตอนล้างจาน
- ควรใช้น้ำในกะละมัง 2 ใบ เมื่อตอนล้างจาน
- ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- ขณะโกนหนวดไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- ควรซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่องซักผ้า
- ไม่ควรให้เด็กอาบน้ำแยง ผู้ใหญ่ควรอาบน้ำให้
- ควรมีโอ่งขนาดใหญ่จำนวนมากใช้ในการรองรับน้ำฝน
- ควรมีการขุดสระเก็บน้ำฝน
- เกษตรกรควรใช้วิธีการรดน้ำต้นไม้โดยใช้เครื่องกระจายน้ำ
- ควรทำบ่อบำบัดน้ำทิ้ง เพื่อรอการนำน้ำมาใช้ได้ใหม่
- ไม่ควรล้างจานครั้งละ 1-2 ใบ ควรรวมกันล้างครั้งละมาก ๆ
- ไม่ควรล้างข้าวสารมากกว่า 2 ครั้ง เมื่อตอนหุงข้าว
- อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว
- การล้างถ้วยชามมีอ่างรองล้างจาน
- นำน้ำที่ใช้แล้วไปรดน้ำต้นไม้
- ล้างรถโดยใช้น้ำจากถังแทนการใช้สายยาง
- การรดน้ำต้นไม้โดยใช้ฝักบัว
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว
- หมั่นตรวจสอบท่อน้ำและก๊อกน้ำอย่างสม่ำเสมอ
- ไม่อาบน้ำนานเกินไป

- ใช้เครื่องกรองน้ำแทนการซื้อน้ำดื่มเป็นถัง
- ใช้น้ำบ่อแทนการใช้น้ำประปา (กรณีบริเวณที่สามารถสร้างบ่อน้ำได้)
- ไม่เปิดก๊อกน้ำแรงเกินไป

เป็นต้น

2).ประหยัดค่าไฟฟ้า เช่น

- พยายามทำให้เขามองเห็นคุณค่าของไฟฟ้ามากขึ้น
- พยายามทำให้เขารู้ผลเสียของการไม่มีไฟฟ้าใช้มากขึ้น
- พยายามทำให้เขาได้เข้าใจว่าการประหยัดไฟยังเป็นการลดรายจ่ายทางหนึ่ง และทำให้มีเงินเหลือเก็บด้วย
- ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม
- ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ
- ใช้หลอดไฟนีออนรุ่นประหยัดไฟ
- ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้
- ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์
- ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้
- ให้รีดผ้าครั้งละมาก ๆ
- ใช้แผ่นสะท้อนแสงเพื่อเพิ่มแสงสว่างในบ้าน
- ไม่เปิดแอร์ ถ้าไม่จำเป็น
- ใช้พัดลมแทนการใช้แอร์
- เปิดแอร์ที่ระดับ 25 องศา
- ปลูกต้นไม้ใหญ่รอบ ๆ บ้าน เพื่อเพิ่มความร่มรื่น และเพิ่มให้มีลมพัดมากขึ้น
- ใช้ผ้าม่านบังแดด เพื่อลดความร้อนภายในบ้าน
- สร้างบ้านโดยให้มีหลังคาสูง
- สร้างบ้านโดยมีหน้าต่างมาก ๆ
- ปิดแอร์ก่อนออกจากบ้านครึ่งชั่วโมง เพราะยังมีความเย็นหลงเหลืออยู่
- เปลี่ยนมาใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดไฟ เบอร์ 5
- ต้มน้ำด้วยปริมาณเท่าที่ต้องการ
- ซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่อง
- ไม่เปิดตู้เย็นค้างไว้
- หมั่นดูแล บำรุงรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เช็ดฝุ่น ทำความสะอาด เป็นต้น

- ไม่นำอาหารร้อนไปเก็บในตู้เย็น
- ตั้งตู้เย็นให้ห่างจากฝาผนังอย่างน้อย 15 เซนติเมตร
- ละลายน้ำแข็งในตู้เย็นอย่างสม่ำเสมอ
- ติดฉนวนที่ฝาเพดาน ลดการทำงานของแอร์
- ติดฟิล์มที่สะท้อนรังสีความร้อนให้หน้าต่างกระจก ลดความร้อนเข้าบ้าน
- เปลี่ยนหลอดไส้เป็นหลอดตะเกียบ
- ศึกษาคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทโดยละเอียด
- เปิดตู้เย็นเมื่อมีความจำเป็น
- ไม่แช่ของในตู้เย็นแน่นจนเกินไป ความเย็นจะไหลไม่สะดวก
- อย่าตั้งตู้เย็นใกล้เตาไฟ หรือหม้อหุงข้าว
- ไม่ตั้งตู้เย็น ในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ
- ไม่รีดผ้าในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ
- ไม่ต้มน้ำในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ
- ไม่เปิดแอร์ทิ้งไว้
- เปิดหน้าต่างเพื่อให้ลมธรรมชาติช่วยถ่ายเทอากาศในห้อง
- เลิกสูบบุหรี่ในห้อง เพื่อลดการใช้พัดลมระบายอากาศ
- ไม่พรมน้ำผ้าที่จะรีดจะชุ่มเกินไป
- จัดผ้าที่จะตากให้ยับน้อยที่สุด เพื่อลดเวลาในการรีดผ้า
- ถอดปลั๊กก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2-3 นาที เพราะยังมีความร้อนเหลืออยู่
- หุงข้าวให้พอดีกับจำนวนคน
- เลิกเปิดฝาหม้อขณะที่ข้าวยังไม่สุก
- ถอดปลั๊กหม้อหุงข้าวทันทีเมื่อเลิกใช้งาน
- ไม่เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้นาน ๆ
- ปิดจอภาพเครื่องคอมพิวเตอร์เมื่อไม่ใช้งานเกิน 15 นาที

เป็นต้น

3).ประหยัดค่าน้ำมัน เช่น

- พยายามทำให้เขามองเห็นคุณค่าของน้ำมันมากขึ้น
- พยายามทำให้เขารู้ผลเสียของการไม่มีน้ำมันใช้มากขึ้น
- พยายามทำให้เขาได้เข้าใจว่าการประหยัดน้ำมันยังเป็นการลดรายจ่ายทางหนึ่ง และทำให้มีเงินเหลือเก็บด้วย

- พยายามทำให้เขาได้เข้าใจว่าประเทศไทยต้องสั่งซื้อน้ำมันจากต่างประเทศ
- ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ
- ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน
- รณรงค์การใช้จักรยาน
- เป็นทางเดียวกัน ควรไปด้วยกัน
- หมั่นตรวจสอบดูแลบำรุงรักษารถ
- ไม่ควรเปิดแอร์
- ขับรถไม่เกิน 80 กม./ชม.
- วางแผนสายทางก่อนการเดินทาง
- นำรถเข้าสู่บริการ เพื่อตรวจสภาพ ปีละ 1 ครั้ง
- หมั่นตรวจขนาดลมยาง
- เปลี่ยนน้ำมันเครื่องทุก 5,000 กม.

เป็นต้น

4).ประหยัดค่าแก๊ส เช่น

- การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน
- การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง
- ใช้ก๊าซชีวภาพแทนการใช้แก๊ส

เป็นต้น

5).ประหยัดค่าอื่น ๆ เช่น

- ให้ปลูกพืชกินเอง เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกิน เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น
- ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น
- แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น
- ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ
- ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- ให้ลด ละ เลิกเหล้า

- ให้ลด ละ เลิกบุหรี่
- ให้ลด ละ เลิกการพนัน
- ให้ลด ละ เลิกเที่ยวสถานบันเทิง
- ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง กล้วย เป็นต้น
- ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย
- ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจรเข้ ฯลฯ
- ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี
- งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า
- แยกขยะในครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ
- ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน
- ถ้าสามารถทอ ตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนใช้สอย
- ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น
- วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตหรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

เป็นต้น

10.เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ และอย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมาก*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ดังนี้

1). การรวมกลุ่มอาชีพการปลูกพืช ได้แก่

- กลุ่มอาชีพปลูกข้าว
- กลุ่มอาชีพพืชไร่
- กลุ่มอาชีพไม้ผล
- กลุ่มอาชีพไม้ดอก
- กลุ่มอาชีพไม้ประดับ
- กลุ่มอาชีพสมุนไพร

เป็นต้น

2). การรวมกลุ่มอาชีพการเลี้ยง ได้แก่

- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคนม
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงแพะ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงปลา
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

เป็นต้น

3). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่

- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปข้าว
- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปผลไม้เป็นน้ำผลไม้
- กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์ออมทรัพย์

เป็นต้น

4). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตนอกการเกษตร ได้แก่

- การรวมกลุ่มกิจกรรมทำอิฐบล็อก
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทอผ้า
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทำขนมไทย
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการจักสาน

เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ***เป็นบทบาทในระดับมากอย่างยิ่ง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติ ตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนรู้จักรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ตามที่ได้รับความรู้มา ตามที่ระบุไว้ใน คู่มือการปฏิบัติงาน และตามหนังสือเผยแพร่ ดังนี้ (เหมือนกับการให้ข้อมูลของกลุ่มประชาชน)

1).พยายามให้ประชาชนได้เข้าใจว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้นมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวบ้านในชุมชนชนบทรู้จักการทำงานเพื่อการดำรงชีพในแนวสัมมาชีพเพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ดังนั้นชาวบ้านที่สนใจจะรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมต่าง ๆ สามารถที่จะกระทำได้

2).พยายามให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มกิจกรรมหรือกลุ่มอาชีพเพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มมีประสิทธิภาพ ทำให้ชาวบ้านรู้จักการทำงานร่วมกัน รู้รักสามัคคี ไว้เนื้อเชื่อใจกัน

3).พยายามแนะนำให้ประชาชนว่าให้เข้ากลุ่มอะไรก็ได้ที่ตรงตามความต้องการของตน ตรงตามความสามารถของตน และที่สำคัญต้องตรงตามการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตน และพยามยามแนะนำให้บุคคลต่าง ๆ เป็นสมาชิกให้จำนวนมากกลุ่มที่สุด เพื่อจะทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเอง ต่อส่วนรวม และต่อชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ

4).พยายามให้ประชาชนได้เข้าใจว่าการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านในชนบทอาจเป็นการรวมกลุ่มกันอย่างไม่เป็นทางการหรือใช้กลุ่มเป็นนิติบุคคล เช่น กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร มูลนิธิ หรือสมาคม เป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมดังกล่าว หรืออาจจะร่วมกับนักพัฒนาเอกชน เจ้าหน้าที่พัฒนาของรัฐ เช่น พัฒนากรตำบล เกษตรกรตำบล นักวิชาการ ซึ่งอาจเรียกรวมกันว่า "พหุภาคีในการแปรรูปผลผลิตหรือทำการตลาด" อีกทั้งอาจร่วมทุนกับพ่อค้าหรือนักอุตสาหกรรมทำการผลิตและแปรรูปเป็นสินค้าตามที่ผู้บริโภคต้องการ โดยการรวมกลุ่มดังกล่าวแล้วทำการผลิตแปรรูป แลกเปลี่ยนสินค้า ค้าขาย หรือบริการต่าง ๆ

5).พยายามให้ประชาชนได้เข้าใจว่าเนื่องจากชาวบ้านมีระดับการทำมาหากินต่างกัน บ้างก็อยู่ในระดับพอมีพอกิน และบ้างก็อยู่ในระดับเพื่อการค้า ดังนั้นการรวมกลุ่มกันผลิตจึงอาจทำตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม เช่น เพื่อความตั้งใจ เพื่อให้เกิดความพออยู่พอกิน เพื่อความพึงพอใจ เพื่อให้คุ้มกับการลงทุน และเพื่อกำไร เป็นต้น

6).แนะนำประเภทของการรวมกลุ่มให้ประชาชนได้มองเห็นภาพ เช่น

6.1). การรวมกลุ่มอาชีพการปลูกพืช ได้แก่

- กลุ่มอาชีพปลูกข้าว
- กลุ่มอาชีพพืชไร่
- กลุ่มอาชีพไม้ผล
- กลุ่มอาชีพไม้ดอก
- กลุ่มอาชีพไม้ประดับ
- กลุ่มอาชีพสมุนไพร

เป็นต้น

6.2). การรวมกลุ่มอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ และสัตว์น้ำอยู่ในพื้นที่ผืนเดียวกัน ได้แก่

- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคนม
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงแพะ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงปลา
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงไก่เบตง

เป็นต้น

6.3). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่

- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปข้าว
- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปผลไม้เป็นน้ำผลไม้
- กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์ออมทรัพย์
- กลุ่มอาชีพการทำกล้วยฉาบ
- กลุ่มอาชีพการทำทุเรียนกวน
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์ส้มแขก

เป็นต้น

6.4). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตนอกการเกษตร ได้แก่

- การรวมกลุ่มกิจกรรมทำอิฐบล็อก
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทอผ้า
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทำขนมไทย
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการจักสาน
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำข้าวเกรียบ
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำปลาฉิงฉ้าง
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำบูดู
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำกรงนกเขา
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำกรงนกหัวจุก
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำน้ำสมุนไพร
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำผ้าบาติก
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำเรือกอและหัจลอง
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำผ้าชุด
- การรวมกลุ่มอาชีพการทำผ้าคลุมฮิญาบ
- การทำหมวดกะปิเยาะ
- การทำดอกไม้ใบยาง
- การทำลูกหยีทรงเครื่อง
- การทำกาแฟโบราณ
- การทำไม้นวดภูมิไท

เป็นต้น

11.เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอยู่ในระดับใด ครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง***อยู่ในระดับดีมาก*** ไม่ขาดตกบกพร่อง และครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

- เป็นภาระหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติตาม
- ได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาจากการอบรมแล้วนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- มีบทบาทมากในการให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และในที่สุดประชาชนโดยส่วนใหญ่ก็มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีการขยายผลโดยการร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนคนอื่น ๆ ได้เข้าใจ และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วยเช่นกัน
- ทำให้ประชาชนสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ทำให้ประชาชนสามารถมีรายจ่ายลดลง
- ทำให้ประชาชนสามารถมีการระดมทุนและมีการออมออม
- ทำให้ประชาชนสามารถมีรวมกลุ่มอาชีพและกลุ่มกิจกรรม
- ทำให้ประชาชนรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น รู้จักการวางแผน การพิจารณา และมีเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นปลูกพืชกินเอง ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง ปลูกสมุนไพร ลดค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำประปา ลดค่าน้ำมัน ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน ลดค่าแก๊ส เป็นต้น
- ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ทำให้ประชาชนรู้จักความพอเพียง และรู้จักการประมาณตน

- ทำให้ประชาชนรู้จักหารายได้เสริมเพิ่ม เช่น ปลูกพืช ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
- ทำให้ประชาชนรู้จักการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ คือ ให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายมากขึ้น
- ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข
- ทำให้ประชาชนมีการพัฒนาสภาวะทางจิตใจที่ดีขึ้น เช่น มีสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้ที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญา มีความรอบคอบ เป็นต้น
- ทำให้ประชาชนมีความรักสามัคคี กล่าวคือ จะมีการรวมกลุ่มอาชีพและรวมกลุ่มสหกรณ์ต่าง ๆ
- ทำให้ชุมชนมีความมั่นคง เข้มแข็ง กล่าวคือ ถ้าหากประชาชนในชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแล้วก็จะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้วย

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง***อยู่ในระดับดีมากอย่างยิ่ง*** มีการปฏิบัติสุดความสามารถ ทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจ และครบถ้วนสมบูรณ์แบบที่สุด โดยมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้ **(คล้ายกับการให้ข้อมูลของกลุ่มประชาชนข้างต้น)**

- เป็นภาระหน้าที่ที่เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลต้องปฏิบัติตาม
- ได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาจากการอบรมแล้วนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- มีบทบาทมากในการให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไป และในที่สุดประชาชนโดยส่วนใหญ่ก็มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีการขยายผลโดยการร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนคนอื่น ๆ ได้เข้าใจ และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วยเช่นกัน

- ทำให้ประชาชนสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น มีรายจ่ายลดลง และมีการระดมทุนและมีการอดออม
- ทำให้ประชาชนสามารถมีรวมกลุ่มอาชีพและกลุ่มกิจกรรม
- ทำให้ประชาชนรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ว่าจะเป็นปลูกพืชกินเอง ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง ปลูกสมุนไพร ลดค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำประปา ลดค่าน้ำมัน ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน ลดค่าแก๊ส เป็นต้น
- ทำให้รู้จักความพอเพียง และรู้จักการประมาณตน
- ทำให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล
- ทำให้รู้จักการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี่ เมื่อมีการใช้จ่ายในแต่ละครั้ง
- ทำให้การใช้จ่ายแต่ละครั้งมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ
- ทำให้รู้จักใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็น
- ทำให้รู้จักหารายได้เสริมเพิ่ม
- ทำให้รู้จักการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ และให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายมากขึ้น
- ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข
- ทำให้มีสำนึกในคุณธรรม
- ทำให้มีความซื่อสัตย์สุจริต
- ทำให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม
- สามารถดำเนินชีวิตด้วยความอดทน และมีความเพียร
- ทำให้มีความรักสามัคคี
- ทำให้ชุมชนมีความมั่นคง เข้มแข็ง
- ทำให้รู้จักนำขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็นรายได้
- ทำให้รู้จักการถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ
- ทำให้รู้จักผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น

- ทำให้รู้จักนำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ
- ทำให้รู้จักการประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกคำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

12.ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบล

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอยู่ในระดับที่ดีแล้ว แต่ในการปฏิบัติของเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลอย่างไม่ทั่วถึง เพราะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่กว้างมาก บางคนต้องรับผิดชอบถึง 2 ตำบล ซึ่งส่งผลทำให้การติดตามดูแล ออกพื้นที่ และพบปะประชาชนทำอย่างไม่ทั่วถึง ดังนั้นอยากจะให้ทางรัฐควรให้เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลออกพื้นที่ให้บ่อยครั้งมากขึ้น มีการพบปะประชาชนบ่อย ๆ หรืออาจจะมีการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงให้มีมากขึ้น เพราะประชาชนจำนวนมากมีความต้องการคำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงาน ช่วยแก้ปัญหา ต้องการคำแนะนำ ต้องการคำเสนอแนะ ต้องการความช่วยเหลือและสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยี พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การขุดสระน้ำ เงินทุน และอื่น ๆ

และจากการสัมภาษณ์เกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงดังนี้

1).อยากให้ทางรัฐให้ความช่วยเหลือด้านการสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลกับประชาชนด้วย

2).ทางรัฐควรให้การส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์เกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงของประชาชนให้มากขึ้น และทั่วถึง

3).การปฏิบัติงานในบางครั้งนั้นเกษตรตำบลและพัฒนากรตำบลไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่า

- ชาวไทยมุสลิมบางคนที่มีอคติต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นต่างศาสนิกชน
- เจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจภาษาถิ่น ไม่สามารถสื่อสารกับชาวไทยมุสลิมได้
- ชาวไทยมุสลิมบางคนไม่ไว้วางเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เป็นต้น

ดังนั้นทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางแก้ไขถึงปัญหาดังกล่าว หนทางที่สามารถทำได้ดีคือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง เช่น

3.1).อาสาพัฒนาชุมชนและผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้รับมอบหมายจากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ที่กำหนดโครงการพัฒนาอาสาพัฒนาชุมชนขึ้น ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมความเป็นผู้นำแก่ประชาชน สนับสนุนให้อาสาพัฒนาชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพราะอาสาพัฒนาชุมชนเป็นผู้ชื่อเสียง มีความพร้อม เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนในชุมชน เพราะในปัจจุบันได้เกิดภาวะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้นทำให้เกิดปัญหาสังคมอย่างมากมายและสลับซับซ้อน ทางราชการมีขีดความสามารถและพลังไม่พอเพียง ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากยิ่งขึ้น สังคมต้องการผู้นำที่จะเป็นตัวอย่างของชุมชนในการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือสังคมส่วนร่วม นำชุมชนให้พ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ อาสาพัฒนาชุมชนจึงมีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นแกนนำในการพัฒนาตำบลและหมู่บ้านของตนเอง ทั้งนี้โดยอาศัยทฤษฎีเศรษฐกิจแบบพอเพียงของพระบาทสมเด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ดังที่พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้นกล่าวว่ากระทรวงมหาดไทยมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชนตามแนวทางเศรษฐชุมชนพึ่งตนเอง โดยน้อมกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการเศรษฐกิจแบบพอเพียงและพึ่งตนเอง.

เพื่อให้ดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้อาสาพัฒนาชุมชนเป็นสื่อกลางในการเป็นแกนนำประชาชนโดยมีบทบาทและหน้าที่ในการชี้นำประชาชนให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้วยระบบเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้การอบรมแก่อาสาพัฒนาชุมชนทุกอำเภอทุกจังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของอาสาพัฒนาชุมชนหลังจากการอบรมดังกล่าว

3.2).ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำศาสนา กล่าวอื่นจะต้องมีการสร้างให้ผู้นำท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างถ่องแท้เสียก่อน แล้วก็ต้องส่งเสริมและ

สนับสนุนให้ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำศาสนานำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติให้ประชาชนดูเป็นแบบอย่าง และให้ประสบความสำเร็จ แล้วค่อยให้ผู้นำเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้และกระตุ้นให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพราะว่าผู้นำเป็นที่ยอมรับของชาวบ้าน เมื่อสามารถเข้าถึงผู้นำและถ่ายทอดความคิดความรู้และวิทยาการแผนใหม่ให้ผู้นำยอมรับได้แล้ว ผู้นำก็อาศัยบารมีและอิทธิพลของตัวเองชักจูงเหนี่ยวนำให้ชาวบ้านยอมรับและปฏิบัติตามไปด้วย

ความเป็นจริงอย่างหนึ่งของคนชนบทไทยพบว่าถึงแม้ว่าบุคคลที่ยอมรับความรู้วิทยาการแผนใหม่ไปปฏิบัติแล้วได้ผลดีแต่เขาไม่ได้เป็นผู้นำ เพื่อนบ้านคนอื่นก็จะไม่ยอมรับตามไปด้วย อันนี้เพราะว่านิสัยชอบเอาอย่างกันของชาวบ้านนั่นเอง จึงพอจะยืนยันได้ว่ายิ่งถ้าหากความรู้ความคิดและวิทยาการใหม่ ๆ นั้นผู้นำเป็นผู้ยอมรับก่อนแล้ว ชาวบ้านก็จะปฏิบัติตามเองโดยอัตโนมัติ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือผู้นำท้องถิ่นมักจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ได้รู้ได้เห็นสิ่งต่าง ๆ นอกหมู่บ้านมามากกว่าคนอื่นเมื่อนักพัฒนาเข้าไปให้การแนะนำ ส่งเสริมเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่ผู้นำท้องถิ่นได้เคยไปประสบพบเห็นมาก่อน ผู้นำก็จะช่วยพูดช่วยอธิบายให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญหรือเห็นประโยชน์และยอมรับโดยง่ายในที่สุด ในเรื่องทำนองนี้หากนักพัฒนากระทำคนเดียวโดยไม่อาศัยผู้นำท้องถิ่น ก็จะทำให้การยอมรับของชาวบ้านล่าช้า หรือจำนวนชาวบ้านที่ยอมรับมีน้อยหรือชาวบ้านอาจจะไม่ยอมรับเลย ถ้าหากผู้นำเกิดการต่อต้านขึ้นมาเองเพราะถือเป็นการข้ามหน้าข้ามตาที่ไม่ปรึกษาหารือตนเองก่อน ในท้องถิ่นบางแห่งชาวบ้านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่ อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น การปลุกระดมของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล การทำงานที่ไม่ได้ผลแล้วเพิกเฉยขาดการติดตามแก้ไขของเจ้าหน้าที่ที่เคยไปทำงานในหมู่บ้านมาก่อน ความเชื่อของชาวบ้านที่ถูกทอดทิ้งมานานจนคิดว่าไม่มีใครสามารถช่วยแก้ปัญหาให้เขาได้ เป็นต้น ในท้องที่ประเภทนี้ผู้นำท้องถิ่นเป็นบุคคลสำคัญแรกที่นักพัฒนาจะต้องเข้าไปให้ถึง และต้องทำให้ยอมรับสิ่งใหม่ความคิดใหม่ ที่ต้องการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้านให้ได้ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลาสักหน่อย เมื่อแน่ใจว่าผู้นำยอมรับแล้วจึงค่อยออกแนะนำชาวบ้าน โดยมีผู้นำคอยช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่นักพัฒนาจะต้องหาให้พบ เพื่อไขประตูหัวใจของชาวบ้านให้ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ที่นำเข้าไป